

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narocnine za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$5.00

za leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice
Cook Co., \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$8.00.Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$5.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year,
foreign countries \$8.00 per year.Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaravnih
člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti,
drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložila
poštnino.Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communication
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz
nasebinTRPLJENJE SLOVEN-
SKEGA NARODACleveland, O.—Sedaj prihaja
pisma iz stare domovine,
ki pripovedujejo o strašnih gro-
zotah, skozi katere je moral iti
slovenski narod. Tudi jaz sem
prejel pismo od brata Jožeta,
doma iz Preserjev na Notranj-
skem, ki je bil po prvi svetov-
ni vojni v službi na ljubljanski
pošti. Pismo je datirano 3. sept.
1945 v Ljubljani in se glasi:"Dragi Ivan in vsi skupaj!
Pred par dnevi sem prejel
Tvoje pismo. Dolgo časa je ro-
malo, od 5. maja. So pač še
zelo neurejene zveze. Tudi jaz
sem vam že pisal, takoj, ko je
bil odprt pošto pisemski pro-
met z U. S. A. Pisal sem na
stari naslov—1048 E. 76 st. Naj-
brže Te to pismo ni našlo.Čprav sem že pričakoval
sporočila od vas, sem bil kar
iznenaden, ko mi ga je poštar
izročil. Po dolgih štirih trpljen-
jih polnih letih vendar zopet.Vedeli smo, da vas vojna ni
mogla prizadeti, da o pomanj-
kanju ni moglo misliti; no,
vseeno sem z neko tresočo ne-
gotovostjo odpiral pismo. So
še vsi živi? ... Veselje je za-
vladalo v družini. Še smo ostali
vsi in preživeli to strašno
gorje in morijo. Resnično, ni
mogoče verjeti, da je ta zver-
človek zmožen kaj takega, kar
so delali in počeli z našim
ubogim narodom in deželo, ti
prekleti vsiljivci Nemci, Italijani
in njim zvesti domači izda-
jalci, ki pa so bili še najhujši.Vse to vam je gotovo znano,
saj ste mogli brati o vseh gro-
zodejstvih. No, kako je pa vse
to v resnici izgledalo, tega si
pa še od daleč ne morete pred-
stavljati. Je nemogoče, tudi če
bi gledali te prizore v kinu,—
naših občutkov, ki smo to pre-
življali, bi ne mogli dojeti. Tako
strašno je to bilo—jutro
groze, ko so odmevale salve v
gromozni jami pri Ljubljani
in so padali talci. In padali so
naši kot talci po vsej Sloveni-
ji. ... Zažganje in bombardir-
anje mirnih vasi, ko smo z gro-
zili gledali okrog Ljubljane, ka-
kor daleč se je pač dalo vide-
ti, samo dim zažganih vasi in
posameznih domov.Jutro za jutrom smo videli
vlake z zaklenjenimi vrati, no-
tri natrpane žrtve kot živina,
katere so vlačili v Italijo in
Nemčijo v izgnanstvo in inter-
nirane. Vpitje in jok nemočnih
rebežev, ko so selili z Gorenj-
ske prebivalstvo na jug v iz-
gnanstvo, doma pa jim vse po-
brali in jih razlatali. Noč za
nočjo racije, aretacije, hišne
preiskave posurovelih okupator-
skih barab in slovenskih izvrš-
kov. Zapiranje in polnjenje ječ
brez povišja, le da si bil malo
osumljen, vse v imenu Kristu-
sa. Pobijanje in uničevanje
našega življenja na debelo po tajni
policijski domobranskih izdajal-
cev—črni roki. Skratka: slo-
venski človek, tisti, ki je ostal
pošten Slovenec, je bil postavl-
ljen izven zakona.Oborožene hijene so delale z
njim, kar se jim je ljubilo.
Najhujše mučenje, niti španska
inkvizicija tega ni poznala, po-
boj, pokolji. Imeli so ti vrage
mučnice z naravnost satanski-
mi napravami in metodami.
Vse to je vodila in izmišljala
muka naša pokvarjena duhov-
ščina. To, dragi moji, je bilo
nekaj tako groznega in strašne-
ga, da se ne da doumeti.Vzporedno s tem so nas pa
tudi fizično stregli. Toliko so
dali, da človek ni mogel več
držati. Umirali so ljudje od
izčrpanosti. Če bi mi ne imeli
znanih ljudi v Preserjih, ne
vem, kako bi jo izvozili. Jaz,
na primer, sem shujšal 16 kilo-
gramov, kar bi mi postalo go-
tovo usodno, spričo mojega
zdravstvenega stanja, če bi ne
bilo že konca. In drugi ravno
tako. Otroka, Marijan, 17-letni,
je večji od mene, me je že pre-
rastel, in Milena, 15-letna, si šešili noč in dan, in sicer toliko, da bi se najbrže kosali, kdo bo bolj
"liberalen" in "delavski" ne samo pred volitvami, marveč tudi
v poslanskih zbornicah. Kdaj se bo ameriško delavstvo oklenilo
te resnice ali perspektive in si zgradilo svojo stranko?danes ne znata odrezati kruha;
nista se mogla naučiti, ker kru-
ha ni bilo. ... kar vedno še pro-
sita mene ali mam, naj odre-
ževa. Mesa po cele mesece ni-
sma prejeli niti grama, sladkorja
pa četrt kilograma na osebo
za cel mesec. Maščobe smo do-
bili vsi skupaj toliko, da bi se
jo porabilo lahko z enim samim
prežganjem, če bi hotel, da bi
bila jed res zabeljena, itd. No,
pa to je že za nami. Sedaj bo
bolje. Ni še tako, kot bi člo-
vek želel, pa z dneva v dan se
boljša in—SVOBODNI SMO!Ta strašna mora je izginila.
S časom bo vse lepo in dobro,
kljub vsem spletkam in nagaja-
nju zapada. Naša velika Rusija
nam je za to porok. Tja smo
uprli pogled, le od njih, naših
resničnih bratov-prijateljev pričaku-
jemo pomoči. In pomagali
nam bodo, ker le ti nam stoji
in bodo stali zvesto ob strani.
Tako misli danes ogromna večina
našega naroda.Prehrana bo pri nas v do-
glednem času gotovo zadovolji-
vo urejena, razen morda maščob
in sladkorja. Težko pa bo z o-
butvijo, obleko in perilom. Te-
ga pa ne bo tako hitro, ker vsega
manjka, surovin in strojev.
Edino jaz sem preskrbljen z
zimskimi suknjami, ker imam
dve. Obleko pa imam samo o-
dno, katero gulin za petek in sve-
tek. Tudi vsi drugi so reveži,
kar se tega tiče. Saj če bi bilo
moči kje kaj kupiti, bi se ku-
pilo. Pa ni nikjer dobiti. Na-
kazilo za nakup nove srajce do-
biš za enkrat le, če imaš samo
eno in še tisto slabo. Tako je
z vsemi stvarmi, potem si pa
kar misli, kako krpamo in se
ribamo.Tudi Bonačevi so glede oble-
ke, posebnost vsakdanje, čisto na
koncu. Pokojna Lojza je imela
spravljene še nerabljene celo
skrinjico bale, perila in drugo.
Sedaj bi jim to prav prišlo, no
pa so vse pokradli Italijani, ko
so plenili in požigali po Kam-
niku. Ljudje so si rešili le go-
lo življenje z begom v gozd.
Bonač je bil interniran na Ra-
bu. Doma so ostali trije otroci
pri stari materi. Lojzka, 17 let;
Janez, 15 let, in Pavla, ki je
bolehnja na pljučih, 13 let. La-
čni ravno niso bili, na deželi
tudi sedaj niso.Če imate tam kaj že takega
rabljenega odveč, ki bi lahko
pogrešali, bi nam tu vse prav
prišlo. Malo bi se predelalo, pa
bi bilo dobro. Prenarediti se
da vse in vse porabi, le če-
vilec se ne da predelati. Če ti
pa niso prav, jih pa nositi ne
moreš. Sukanca tudi ni mogoče
dobiti. Vse, prav vse, s čimer
bi nam mogli pomagati, bomo
zelo hvaležno sprejeli.Po štirih letih jetništva, ko
so odprli žično ograjo okrog
Ljubljane, sem bil zopet v Pre-
serjih!Tako, dragi moji, sedaj vas
pa vse prav priskočno pozdrav-
jam v upanju, da se zopet kaj
kmalu oglosite. Vaš Jože."Temu sledi kratek pripis že-
ne Felice in hčerke Milene, ki
se glasi:
Tvojega pisma smo se vsi
prav zelo razveselili. Kar sem
potrebne za začetku vojne ku-
pila za doma, smo morali v sti-
ski zamenjati za živež, da smo
si ohranili življenje. Za denar
si ni nič dobilo. Že takrat smo
vselej mislili na Vašo pomoč.
Zato se vam priporočamo in
Vas vse iskreno pozdravljamo."Sin Marijan, ki gre v osmo
gimnazijo, pozneje pa na namera-
va na univerzo, kjer bo mogoče
študiral za zdravnika, piše sle-
deče:"Dragi stric!
Jaz Te sicer ne poznam in bi
rad videl, da bi prišel Ti in
moje sestrice in bratranci, ki
jih tudi še ne poznam, kaj kmalu
k nam. Vsa slovenska mla-
dina gori za Tita in tudi Ti bi
bil prav gotovo zelo vesel, koV zadnji stavki vzpenjač v newyorških nebotičnikih
so stavkarji imeli na svoji strani tudi tisoče krojaških delavcev, ki
niso hoteli hoditi po stopnicah. Enostavno so ostali na ulicah to-
varniškega okrožja.bi gledal to nepopisno navdu-
šenje. Da bi bil Ti ob osvobo-
ditvi v Ljubljani, jokal bi, pre-
pričan sem, iz svobodne Slove-
nije Vas vse priskočno pozdrav-
ljamo—Marijan."To pismo nam podaja jasno
sliko razmer v stari domovini.
Pomagajmo junaškim sloven-
skim bojevnikom, ne pa izdajal-
cem, ki so pobegnili v tujino
pred roko pravice!

John Filipič.

SLOVENSKI MUČENIKI
POROČAJ O TRPLJENJUHomer City, Pa.—Prejela sem
pismo iz stare domovine, ki ga
je pisala sestra Francka Vad-
njal, vas Breg pri Borovnici, bli-
zu Vrhne. Pismo je odgovor
na moje pismo in se glasi:"Draga sestra!
Prejela sem Tvoje pismo dne
28. avgusta. Zelo sem bila ve-
sela poročila, da ste vsi zdravi.
Veš, Micka, jaz pa nimam nič
veselega poročati, ampak samo
žalostne novice. Prestali smo
toliko gorja in trpljenja v teh
letih, da se sploh ne da popi-
sati.Kmalu po italijanski okupa-
ciji naših krajev, sta pobegnili
Ivan in Matevž v gozd k parti-
zanom. Tedaj smo bili dom-
mati, Ivan, Matevž in jaz. Po-
tem sva z materjo ostali sami.
Mene so Italijani zaprli neka
časa, ko pa sem prišla domov
sem napravila paket za Ivana
in Matevža, katerega pa so do-
bili v roke Italijani, naker st-
me prišla iskat dva oficirja, ja-
pa sem jima pravočasno pobeg-
nila.Tedaj je bila mati bolna in
lahko si misliš, kako mi je bilo
hudo, ker sem jo morala pustiti
samo doma. Ako pa ne bi ušla,
bi me gotovo ubili. Potem sem
živela v hribih in pomagala
kmetom na polju; obleko sem
imela samo eno, namreč, kar
sem imela na sebi.Meseca avgusta 1942 pa so
prebivalce iz Brega in Paka in
internirali v njih odpeljali v Tre-
viso, Italija. Dne 1. septembra
pa so odpeljali tudi mene na o-
tok Rab. Morda si že kaj čita-
la, kako hudo in kruto so po-
stopali z interniranci na otoku
Rabu. Mater so nesli na nosil-
nici. V koncentracijskem tabo-
rišču je bila šest mesecev.Jaz sem bila sedem mesecev
na Rabu, potem pa na Visu. Ko
pa je kapitulirala Italija, sem
prišla domov. Mati, ki je bila
že tedaj doma, me je zelo težko
pričakovala in šla vsak dan ča-
kat na postajo. Toda domov
smo morali iti peš.Ivan in Matevž pa sta padla
za svobodno domovino. Ivan je
bil ustreljen kot talec, Matevž
pa je padel v borbi kot parti-
zan. Kako je bilo nama z ma-
terjo hudo, si lahko sama mis-
liš.Potem pa je mati zbolela in
se ni mogla devet mesecev pre-
makniti iz postelje. Medtem
časom pa je vedno grmelo, kaj-
ti kraji so bili neprestano bom-
bardirani. Mater sem naložila
na voziček in jo odpeljala na
varno. Seveda, revica, je zelo
udano prenašala trpljenje.Dne 7. februarja pa je mati
umrla. Od domaćih sem bila
samo jaz pri njej. Pogreba se
je udeležil tudi Polde, ki ima
sedaj službo na postaji v Pre-
serjih.

France se je tudi oglosil iz

Belgrada. Jakov je v Begnjah,
Jernej pa je bil tudi pri parti-
zanah; v boju je bil ranjen, se-
daj pa je že zdrav. Lojze pa je
že prejel umrl, tako da sem sedaj
čisto sama doma, a nas je bilo
toliko v družini. Tako mi je
včasih dolgčas—devet nas je bi-
lo in sedaj?Ko so nas internirali, so nam
vse pobrali: obleko, posodo, po-
hištvo. Nobenega spomina ni-
mam od Tebe, kajti pokradli so
vse, tudi verižico. Če boš kaj
imela odveč, prosim, da bi mi
pomagala.Mati je bila šest mesecev v
internaciji, jaz pa 13. Povsod
se je veliko spremenilo. Zaklju-
čujem in Vas vse skupaj po-
zdravljamo—sestra Francka."Se nisem prepisala to pismo,
ko sem prejela karto tudi od
brata Polde, ki mi nakratko spo-
roča iste novice kot sestra
Francka.Res žalostne novice nam spo-
ročajo naši bratje in sestre iz
tužne, oropane in požgane do-
movine. Dolžnost vseh ameri-
ških Slovencev je, da pomaga-
mo našim ubogim revežem, ko-
likor je v naši moči!

Mary Zevnick.

BLAG SPOMIN
MOJI SESTRIBarberton, O.—Leto 1945 je
prineslo mnogo velikih izpre-
memb po vsem svetu, prav tako
v družinah, kajti nemila usoda
je segla med nas in nepričako-
vano zahtevala svoje žrtve.
Tako je bela žena-smrt kar
ivakrat obiskala v devetih tedih
moje sestre Frances Poje. S
prvim obiskom je u-
gasnila luč življenja soprogu
Franku Pojetu.Bilo je meseca januarja, ko
je umrla sestra moja. Razumljivo
da je bila smrt hudo udarila
za osamljeno ženo, kajti sinova
Frank in Joe sta bila daleč na
pojišču in se nista mogla ude-
ležiti očetova pogreba.Osamljena in zapuščenca je
vdova hiralna vedno bolj, vendar
pa ni ne ona in ne mi slutiti,
da se tudi njej bliža konec. Ne-
izmerno si je želela dneva, ko
bosta zopet v nienem objemu
njena ljubljena sinova, pa žal
je ne dočakala, kajti 3. okto-
bra je odšla vsa utrujena in
bolehnja k počitku, iz katerega
pa se ni več zbudila.O, usoda, kako si nemila!
Novica, ki se je raznesla usod-
nega dne, je posebno do mozga
pretresla njene sestre in brate.
Ljuba sestra, bila si nam vsem
tot dobra in skrbna mama. K
Tebi smo se vedno zatekli in
potožili svoje krize in težave.
Pri Tebi smo se tudi veselili in
Tvoj dom je bil tudi naš dom.
Skupaj smo delali načrte, kaj
bomo poslali očetu in materi v
staro domovino. Sedaj pa Te-
be ni več med nami. S solzni-
mi očmi in žalostjo v srcih smo
stali ob Tvoji krsti, kajti vede-
li smo, da smo te izgubili za
vselej. Tvojo truplo so zagre-
bili poleg soproga, kjer sedaj v
miru počivaš.Da pa je bil udarec še bolj
krut, je dospelo iz daljne Indi-
je pismo sina Franka, v kate-
rem je pisal: "Draga mama, še
malo potrpi in bomo skupaj.
Za božične praznike bova do-
spela domov z Joevom in pra-
znovali bomo skupno veselje
dan."

Drugi dan po pogrebu pa je

prišlo pismo od očeta iz stare
domovine, v katerem je spom-
nil, da je umrla mati v veliki
bedi med vojno.Strašno! Kako si je želela
vedno čakala pošte iz stare do-
movine. Ona je obiskala star-
i. 1939 in zajela jo je vojna
vihra, da je reva dospela z ve-
liko težavo nazaj k svoji druž-
ni. Zares so čudna pota življen-
ja in narava se po svoje po-
igrava z zemljani.Naj mi bo na tem mestu do-
voljeno, da se v imenu užalosti-
nih otrok, sester in bratov, ki
hvalim vsem številnim prijat-
ljem in znancem, ki so okra-
sili našo ljubljeno sestro in ma-
ter na njeni zadnji poti.Iskrena hvala vsem, ki so na-
li svoje avtomobile na razpo-
go in prav tako onim, ki so na
ob času žalosti stali na strani
tolažili v dneih žalosti.Tebi, ljuba sestra in mati, ki
želimo miren počitek v ame-
ški zemlji! Težka je bila luč
tevi in grenko slovo, a upam
nam daje moč, da tudi mi po-
demo za Teboj.

Mary Močnik.

STARŠI SO SE OGLOSILI

Vallejo, Cal.—Zelo rada čitam
Prosveto, posebno zadnje šte-
je list postal zanimiv, ne ra-
novice, ker te so že stare, ko
prejememo časopis, temveč za
pisem iz stare domovine.Ko prejemam Prosveto, naj-
vo pogledam dopise z naslovi
stare domovine. Pričakovam
sem, da bo morda prišlo ka-
šno poročilo iz mojega rojst-
ga kraja, toda od sedaj še
bilo nobenega. Že sem se be-
da je moj rojstni kraj sovra-
nik zbrisal z zemljevida.Na moje veliko začudenje
sem pred nekaj dnevi spozna-
da sem se motila, kajti prej-
sem pismo od mojih staršev,
Petra in Marije Butala iz
lenjih Radenec ob Kolpi.Pismo je dospelo s pose-
vanjem Rdečega križa kot
govor na našina pisma, ki
jih pisali s sestro Anko
Rdeči križ v teku zadnjih let.Starši pišejo, da so se vsi
vi in zdravi: sestre, brat in
hove družine. Le ona sta
vsled starosti onemogla
so zelo veseli, ko so prejeli
jino pismo.S sestro sva zapustili dom
no pred 25 leti z namenom,
se bova čez nekaj let poro-
čili leta so hitela mimo. Po-
je najhujše, ko se še dopi-
simo mogli. Bili smo v
beh drug za drugega. Ne sa-
mi, nego vsi, ki imajo svoje
stari domovini. Zato pišem
vrstice, morda bodo koga za-
male.

Kata Butala-Golob.

GLAS NESREČNEGA
SORODNIKA IZ DOMOVINESlovani, Pa.—Nastopila je
sen. Hladni vetrovi so nam
nesli že slano, ki je pomor-
cvetje in zelenjavo. Sedaj in
mo že tudi daljše večere. To
je več časa za čitanje in pi-
nje, zato sem se namenila
napisem nekaj vrstic za Pro-
sveto.Ne verujem v sanje, toda
pot so se mi uresničile. To-
la sem, da sem prejela pismo,
ki je bilo čudne vsebine—in
sem prejela pismo iz Sloveni-
je. Sanjala sem tudi, da so me
jaki obiskali—in res sta se
Evrope povrnila moja nečaka
namreč Adolf Papesch, sin
kojnega Toneta Papescha.
Frankie Anžlovar. On se je
hajal 33 mesecev preko me-
Bil je v Afriki, Siciliji, Italiji
Franciji, nazadnje pa se je
vrnil iz Nemčije. On bo
odpuščen, ker ima 104 po-
Tudi on je zdrav in še vedno
rad igra na harmoniko.Želim obema, da bi bila za-
voljna doma.
Sedaj pa želim priobiti
smo, ki sem ga prejela od
jega brata Stefana Anžlovar-
doma iz St. Vida pri Stični,
službi pa je na sodnji v
Ormožu pri Celju. Pismo
glasi:"Draga sestra!
Danes sem se povrnil v svojo
domovino. Nemški banditi
me preselili v Bosno, v mesto
v okolici Banje Luke. Z mano
je bila žena, 10-letna hčerka
najmlajši sin, starejša dva
va na sta bila v jugoslovans-
armadi. Najstarejšega, ki
zdaj 23 let, so Italijani po-
nili v armado, nakar je
(Dalje na 3. strani)

FAŠISTIČNI DOMOBRANSKI TEROR NAD SLOVENCMI

(Nadaljevanje.)

III

Teror na Štajerskem

8. V. 1944 so naši borci uničili luksuzni avto, v katerem se vozil komandant SS-oddela. Takoj nato so SS-ovci pod vodstvom oficirja, ki ima umetno roko, obkolili vasi Orehovo in Zagorje. Vse ljudi so zagnali v hiše. Kmeti Cirila in Janka, Ivanka, Micka, Ivan, in drugi, ki so hoteli pobegniti, so ustrelili. Drugi dan so ustrelili kmetico Drnovškovo, ki je bila prejšnji dan pobegnila. Potem so vrnila kmetom Franko in Langeršek, Mohorko in Mračin iz Rač.

Od 6. do 10. VI. 1944 so Nemci vršili ofenzivo v savinjskem okrožju. Dne 7. VI. so Nemci v Slovenici v uniformah Wehrmannschaft in policije zažgali znamenito bojo pot in romarsko cerkev Sv. Katerino pri Dobrovljah, oskrnili Najsvetejšo in izropali cerkev. Zažgali so poslopja kmeta Zakrajška. Z avioni in minometi pa so dne 10. VI. 1944 zažgali vasi Trnavce pri Mozirju, porušili 3 hiše in 4. vasičane težko ranili. Vsa ta nasilja so bila izvršena nad mirnim prebivalstvom in nebranimi kraji brez vsakega povoda.

Junija so Nemci skupno z do-

mačimi izdajalci Wehrmannschaft ob neki vasi blizu Trojan zaprli tri družine, vsega 18 oseb, hišo zažgali, da so ljudje živi zgoreli, ker so gestapovci poprej vrata zabili. Nato so izdali letak, v katerem so odgovornost za ta zločin valili na partizane.

Dne 10. VI. 1944 so Nemci raztrosili po okraju Slovenjegrade naslednji razglas:

"Za zaščito domovine! Proti boljševiški terorju!"

Boljševiški banditi, ki so pod krinko "nacionalnih osvobodilnih borcev" v zadnjem času z vrsto dejanj terorizirali občino Richterberg.

Nemška oblast tega boljševiškega terorja noče več molčeče prenašati. Zato naznanja sledeče:

2. VII. 1944 je bil domoljubni Spodnještajerc Franz Kollar, oče 12 otrok, Blockfuhrer Steier, Heimath, pred cerkvijo v Richterbergu na najzahrbtnjši način ubit.

Sola v Richterbergu, postaja v Gertraudenu dvakrat, most v Gertraudenu trikrat in postaja v Kronnbergu dvakrat, so bile od banditov z zažiganjem uničene.

Kot odgovor na ta dejanja boljševiškega terorja, je bilo na podlagi obsodbe "Vojnega sodišča Višjega SS in policijskega vodje za Wehrkreis XVIII" 11. julija 1944 13 banditov in njihovih pomagačev pred cerkvijo v Richterbergu ustreljenih.

(Se nadaljuje.)

Po razorožitvi japonske vojske in policije japonski vojaški stražniki ne nosijo več pušk. Oboroženi so z lesenimi drogovci, kakor je videti vojaško patrolo v Tokiu.

Nemški vojni ujetniki stradajo

Pariz.—ONA—Vprašanje, kako naj se postopa z nemškimi vojnimi ujetniki, je prišlo zopet na površje, ko je general Eisenhower odločil, da ne bo predal nobenih nemških ujetnikov Francozom. Lani je bilo sklenjeno, da bodo ameriške oblasti predale Franciji 1,300,000 nemških ujetnikov, ki naj bi bili zaposleni pri obnovi Francije.

Po poročilih iz Frankfurtja je general Eisenhower ustavil predajo ujetnikov, dokler ne bo končano raziskovanje glede razmer, v katerih so živeli ti ujetniki. Pojavile so se obtožbe, da Francozi ujetnikom ne dajejo dovolj hrane ter da so tako prekršili ženevsko konvencijo glede vojnih ujetnikov.

Vprašanje povzroča mnogo trpkoga prerekanja, ki traja zdaj že polnih 10 mesecev.

Pred letom dni so se Francozi pritoževali, da Amerikanci nemške ujetnike predobro hranijo, da jim dajejo oranže in vse mogoče dobrote, dočim morajo francoski otroci stradati. Danes pa se stvari očividno obrnile v nasprotno smer.

Voulgarisa, ki je odstopil pred tednom dni.

Sofianopoulos je dejal celo, da je popolnoma mogoče, da bo protidemokratsko postopanje regenta izzvalo upor v narodu, ki bo poskušal s silnim podvigom ohraniti demokratske ljudske pravice.

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

ral iti na fronto v Italijo. Leta 1943 je bil v bitki pri Bologni ujet od Angležev. Od tedaj se ni več oglašal.

Drugi sin pa je šel k partizanom in nazadnje je bil v Zemun. Najmlajšega, ki mu je bilo komaj 17 let, pa so 11. junija lanskega leta odpeljali ustaši in od tedaj se mi ni nikdar javil. Tako sem izgubil vse tri sinove in tako mlade!

Skrivaj sem pred letom obiskal St. Vid in Ljubljano. Posledice vojne so grozne. Pri nas je bilo veliko ljudi ubitih. Ubit je bil tudi naš bratranec Jože Koren, prav tako sosed Rož in več drugih. Sedaj smo se povrnili domov, toda razmere so grozne, ker smo prišli na nič. Prazni smo morali zapustiti in prazni smo se povrnili. Vsi smo goli in bosi; ničesar nimamo, toda ne po lastni krivdi. Zato, če Ti je mogoče, pošlji kaj ponošene obleke. Dobrodošlo bo vse, kar boš poslala.

Ne morem Ti popisati v tem pismu, koliko smo prestali zadnja štiri leta, več pa Ti bom poročal pozneje, ko bom vse uredil. Službo bom dobil nazaj. Sodišče se sedaj imenuje "narodno sodišče," država pa federativna demokratska Jugoslavija, kakor lahko vidiš na znamenkah.

Upam, draga sestra, da si živa in zdrava, kakor tudi Tvoja družina. Pričakoval bom Tvoje pisma. Pozdravlja Te Tvoj brat Stefan Anžlovar, Sv. Ormo pri Celju.

Ko človek čita o strašnih zgodbah trpljenja slovenskega naroda, začuti veliko bolečino v srcu in zjokal bi se na ves glas. Narod, ki je šel skozi nepopisno trpečo Golgotto kot slovenski, zasluži, da mu pomagamo, da se zopet postavi na noge in dočeka boljše bodočnost.

Karolina Papesh.

Angleška pogajanja z Indijo

Napisal Harold Laski

Priznati je treba, da sprejem angleških predlogov v Indiji ni bil ravno navdušen, toda jasno je tudi, da Indijci omalovažujejo pomen teh predlogov in njihovo ozadje.

Važna stvar na primer je čas, v katerem so bili stavljeni. Attleejeva vlada je pokazala, da smatra, da je rešitev indijskega problema nujna zadeva. Tudi vsebina predlogov je važna, kajti izid volitev bo imel globok vpliv na vse politično življenje Indije. V vsakem slučaju bo vplivala tudi na politiko kraljevega namestnika.

Naloga, katero imajo pred seboj indijski politični prvaki, je ta, da čim prej ustvarijo v indijski javnosti složno in strnjeno strujo, kateri potem ne bi mogla kljubovati nobena britanska vlada več—vsaka bi bila prisiljena ugoditi indijskim zahtevam za neodvisnost in samoupravo.

Dvoje stvari je, katerih se bojim: Prvo so indijski knezi, ki bodo stremeli za tem, da ohranijo čim močnejšo pozicijo. Prepričani bi bili, da se jim ne pripisuje več važnosti kot jo imajo v resnici. V bistvu indijski knezi niso nič drugega kot ostanek daljne preteklosti, starodavne reakcije, ki se je s pomočjo britanske vlade pretolkila v moderni svet.

Njih institucije so fevdalne, roparske. Prva dolžnost britanske vlade kot najmočnejše sile v indijski politiki bi bila, da prisili kneze, da očistijo svojo lastno dvorico. Indijski knezi so grožnja uspehu ustavodajne skupščine.

Druga stvar, katere se bojim, je ta, da utegne kongresna stranka prenapeti svoje sile. V tem slučaju utegne Jinnah, prav muslimanske lige, dobiti preveč vpliva. Prepričan sem, da je Jinnah velik škodljivec in da je prizadel ogromno zla splošni stvari Indije, tako s svojimi metodami kot s svojimi idejami.

Njegov načrt Pakistana, to je posebne države, v kateri naj bodo združeni vsi predeli dežele, v katerih so muslimani v večini, politično nezdrava in gospodarsko nemogoča kombinacija, ni dober za Indijo. Strinjam se z naziranjem kongresnega prvaka Nehruja, da je angleška politika zadnjih let v Indiji žalost in čisto po nepotrebnem povečala Jinnahov vpliv. Njegova sila je morda v veliki meri izumetničena, brez zdravega ozadja, toda to ne bo spravilo sveta dejstva, da je muslimanska liga tu, kot neprijetno in nekoliko grdo dejstvo.

Kongresna stranka bi morala posvetiti vse svoje sile politiki sloge. Zavedati bi se morala zdaj, da je sloga bolj važna kot prestiž. Kongres se nima boriti

proti neki teoriji, temveč proti dejanskim razmeram.

V trenutku, ko bodo Indijci sestavljali svojo ustavodajno skupščino, mislim, da je troje stvari važnih. Prva je, da ustavodajna skupščina ne more uspeti, ako bo preveč številna. Drugič, da so ustavodajne skupščine vedno bolj uspešne, ako ne razpravljajo pred ogromno publiko več sto milijonov ljudi. Tretjič, da je v slučaju Indije prav posebno potrebno izredno spretno tajništvo. Moje upanje je torej, da bo ustavodajna skupščina maloštevilna, da bo razpravljala na zasebnih sejah ter da bo z največjo pazljivostjo pazila na vse podrobnosti svoje tehnične organizacije.

Mislim, da dobro razumem psihološko ozadje, v katerem posluje indijski nacionalizem. Indijci so doživeli toliko razočaranj, toliko nezdrave opozicije, toliko tisočev njihovih prvoborcev je bilo vrženih v zapore, da je čisto naravno, da bodo zrlili z največjim nezaupanjem na vsako ponudbo, ki prihaja s strani Anglije. To je jasno, iz zgodovinskih razlogov.

Toda Indijci bi morali danes upoštevati tudi pravo perspektivo sedanjega položaja in razumeti, da ima delavska vlada pred seboj čisto drugačne naloge in dolžnosti kot one, katere je bila pripravljena prevzeti Churchillova vlada. Poleg tega

Poročilo iz Grčije

Atene.—ONA—Sofianopoulos, bivši grški zunanji minister, je povedal našemu poročevalcu, da se regent Damaskinos oddaljuje od načrta, da bi se ustanovila vlada osrednjih republikanskih strank, ter da povsem očividno popušča pritisku monarhističnega gibanja.

Regent je 13. okt. pozval vodilne člane političnih strank, naj se oddele od svojih prvakov in se udeležijo koalicijske vlade, ki naj prevzame vodstvo poslov do volitev.

Večina republikanskih politikov je mnenja, da je postopanje regenta nekonstitucionalno, ter da kaže diktatorske težnje, ki bi utegnile pahniti Grčijo v še hujše težave kot politika admirala

pa je tudi vojna končana—vsaj streljanje je nehalo. Nezaupnost in sovraštvo zdaj le otežkuje razrešitev težkoč in problemov.—ONA.

Pod sistemom "free enterprise" se mora delavec boriti za vsak kosček kruha in pravice. Ker so delavci pri SKF Industries, Inc., v Philadelphiji zastavljali v eni izmed treh tovarn, da prislijo družbo, da se drži kolektivne pogodbe, je uprava zaprla vse tri tovarne in izpila 3000 delavcev. Na sliki jih je videti, ko stoje pred zaprto tovarno.

Razni mali oglasi

RUBBER FACTORY HELP
Pressmen, wrappers, and cutters: experienced and beginners; pleasant, steady work. Atlantic India Rubber Works, Inc., 1453 W. Van Buren. Ask for Mr. Linard.

UNION CABINET MAKER
Experienced on store fixtures. Permanent position. CHAS. BENDER CO. 500 N. Wells St.

COOK
and GENERAL HOUSEWORK
2 highly experienced girls and women; comfortable quarters. Will pay satisfying salary. Republic 3000.

GIRLS
Machine operators—8 hours day; 5 day week. Piece work. Good salary. Steady position. Apply now. EMPIRE TAILORS 673 W. Madison. Dearborn 0055.

GIRL or WOMAN
for general housework. No laundry or windows. Own room and bath. radio. Small family. Good home and pay. Call Graceland 0043.

BEAUTY OPERATOR
Steady work - Good pay Experienced Longbeach 9594. 2250 Foster Ave.

CAKE ICER
Very good wages - Good hours HEINEMANN'S BAKERY 621 E. 79th St. Triangle 8844

WOMAN or GIRL
Light housework - Part time Three or four half days each week Good wages Irving 6855

HOUSEKEEPER - COOK
Adults - Good salary - Own room Bath - No laundry - No windows Food - Home refinencen. Fairfax 0403

Bindery girls and Gordon Feeders to work in printing plant M. L. RANKLIN 727 So. Dearborn

SHEET METAL WORKERS
for Furance Co. and Gutter Work Call Pensacola 8794 Union Shop

HOUSEKEEPER
Good home - Private room and bath - Small family - Good wages Crawford 6825

MEN-BOYS

Get a permanent job in a growing business. No experience necessary.

See Mr. Gervase
JOHN F. CUNEO
465 W. CERMAK

Razni mali oglasi

STRONG YOUNG MEN
18 to 30 - Factory work 47 hours a week - War time wages Steady work assured TRAVER CORP. 404 N. Sacramento Blvd. Kedzie 4724

BEAUTY OPERATOR
Guaranteed Salary \$50 a week 3913 W. GRAND Spaulding 8151

"WE NEED AT ONCE"

M-A-I-D-S
and
Laundry H-E-L-P
Apply Room 241—Personnel Office

HOTEL SHERMAN
Elevator Operators
File Clerks
Mail Clerks
Telephone Operators
Excellent working conditions
STEADY EMPLOYMENT
Apply Room 241—Personnel Office

HOTEL SHERMAN

GLEDATE ZA MILOVE OBLANCE?
("soap flakes")
Rabljena maščoba je potrebna za izdelavo mila... kakor tudi za tisoče drugih potrebščin, ki jih čakate. ZAMENJAJTE RABLJENO MAST!

Cudovito je za **HRBTOBOL**

Za prijetno olajšanje poskusite čisti, moderni in preiskani način, ki pomaga pri navadnem hrbitobolu. Samo porabite en Johnsonov BACK PLASTER.

To je milo edratilo in prijetno GREE vas hrbit, povzroča krvni tok, preneha napetost, olajša bolečine. Gorko hladno omylno drži gorke in odganja mraz—daje stalno pomoč—vpliva prijetno! Zahtevajte PRISTNO, kar izdeluje Johnson & Johnson. V vsaki najbližji lekarni.

Johnson's BACK PLASTER
Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpišite svoj list!

TRI GENERACIJE SREČE

Skozi generacije je skrbna mati dajala nasvete svoji hčerki iz šole svojih bogatih izkušenj. Skoro 60 let, ali tri generacije, so Slovenci uspešno rabili dobro pripravljeno TRINERJEVO GRENKO VINO Z VITAMINOM B1, ki je okusno in lahko odvajalno sredstvo. Pospeši zdravno oklajanje glavobola, ki je posledica zapake. Rabite ga po navodilih. Poskusite to izredno zdravilo, pripravite ga ostalim v družini in svojim prijateljem. Dobite ga v vseh lekarnah in drugih trgovinah.

JOSEPH TRINER CORPORATION
4053 WEST FILLMORE STREET CHICAGO 24, ILLINOIS

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

"Ne misli nič hudega! Vem, da so hudi časi za mlada dekleta! Ta kongres nam je prinesel kraljev in cesarjev, škofov in kardinalov! Visokih gosodov, pa tudi mladih gospodov! Kamor stopiš, stopiš na kakšnega grofa! Vroč kri imajo, pa tudi denarja dosti! Nam ženskam delajo izkušnje! Pa so tudi pametne izkušnje. Si že kaj mislila o tem, Marička?"

"Čemu naj bi na kaj takega mislila? Saj se bom morala tako omožiti!"

Sedaj se je Komarjeva kar razvnela: "Možiti se čes! V teh časih, ko leži denar v kupih po ljubljanskih cestah. Mlademu dekletu je treba samo roko iztegniti! In ti se čes! Koga čes vzeti? Saj se vendar nisi zapletla v kako neumno ljubezen! Povej no, o ti ljuba šemica moja!"

"Poprej je Bergamucev z močvirja," je odgovorila Marička, "malo k nam zahajal. Zadnje čase pa ne sme več v hišo! Prav priden, delaven človek je! In tudi pijanec ni!"

Dekle je od srca vzdihovalo. "Na močvirje!" je zaklicala Magdalena ko žaba v luži. "Ta bi bila lepa, da bi se naša dekleta iz Kravje doline na barju možila! Od smeha bom počila! Vendar nimaš prazne glave, ljubica moja!"

"Z Bergamucevim tako nič ni! Drugega pa moram vzeti!"

"In kdo je ta drugi?"

"Tisti Smoletov šongrajtar! Star je že tudi! A v 'novi kasi' v Gosposki ulici ima naložene precej denarja! In radi tega denarja ga moram vzeti!"

"Smoletovega šongrajtarja!" se je smejala Komarjeva. "Tega soka šongrajtarja prejkone ni sam k ognju pristaval. To je maslo gospoda Andreja, da bi te potem kar pri roki imel, tebe in šongrajtarja, tega starega osla! Mlado dekle, ženin pa star! Punca, rabi oči, ki ti jih je gospod Bog ustvaril! S takim človekom v zakon! Rajši se hodim v najhujši zimi v Ljubljano kopati!"

"Precej denarja ima," je zastokala Marička, "in oče in mati, oba mi prigojavljata, da naj ga vzamem." Čez nekaj časa je še pristavila: "Tuintam ni kaj v loncu dejati! In še za sol je komaj pri hiši! Denar pa ima!"

"Si li gluha, Micka? Kolikokrat ti pa naj še povem, da leži denar po cestah! Samo grablje v roko, pa si ga nagradiš, kolikor hočeš! Že vidim, da ti moram nekaj povedati! Potem dobiš pogum, ti revica vseh revic! Malo v stran stopiva, da naju ne vidi vsak, ki prikolovrti tod mimo!"

Vlekla jo je pod obokani hodnik pri sedanji nunski šoli. Komaj sta bili ondi, kar zakliče Topolščakova: "Ravno prav, da sva se skrilili! Lej ga, tam-le prihaja!"

"Kdo?"

"Moj šongrajtar!"

In res je prišvedral Urban Pintar po cesti tik nunskega vrta s kastorcem na glavi in s ponosom, ki se mu je bil od zadnjega pretepa zopet ozdravil do prejšnje višočine. Pri Topolščakovih je bil zvedel, da je Marička v mestu in da

jo dobi prejkone na trgu pred deželnim dvorcem. Odrinil je tja. Gnala ga je ljubezen, nekaka milostiva ljubezen, s katero je, kakor je bil za trdno prepričan, počastil revno dekle. Da bi ga ona ne hotela, o tem se Urbanu Pintarju še sanjalo ni! V svojo veljavo zatopljen je krevsal mimo in žensk na hodniku niti opazil ni.

Magdalena se je zatogotila: "Ta meh naj bi jemala? Ti, ki si najlepša izmed vseh kravjedolinskih deklet!"

"Res težko živim!"

"Kaj boš težko živela?" se je začudila Komarjeva. "Ti ni še nikdar prišlo na misel, da bi se bil kak boljši, nego je ta Smoletov meh, zagledal vate?"

Saj si vendar ko rožica na travniku! Prej ti nisem hotela povedati, sedaj pa ti povem, ko vidim, da si res žalostna. Vidiš, Marička, tu je velik, velik gospod, ki prihaja na šentpetrski breg, samo da te gleda, kako pereš ob Ljubljani. Tvoje zaokrožene ročice in tvoje še bolj zaokrožene nožice ga ne puščajo pri miru, kar jih je prvič videl!"

Marički se je razrahljalo srce. Ljubezen ji je rodila dosedaj samo trnje! Tu pa se je visok gospod zanimal zanjo, ki je bila Topolščakova iz Kravje doline.

"Ali je naše vere?" je vprašala z vnetim zanimanjem.

"Kaj boš povpraševala po veri? Sveti Jožef je bil tudi jud, pa je bil vendar mož naše prilube device Marije!"

"Misliš, da bi me vzeli?" je vprašala Marička dalje.

"Na božjem svetu je vse mogoče, Marička! Tukaj ne rečem ne ene, ne druge!"

Ko je dekle molčalo in se zamislilo v bodočo svojo srečo, je Komarjeva Magdalena skrbela, da se je še bolj zrahljala zemljica, v katero je bila ravnokar položila pregrešno svoje seme. Hinavka je govorila: "Priatelj ima! In ta mi je pravil, da visoki gospod zavoljo tebe kar cele noči ne more spati! Vedno si mu pred očmi; on pa le vzdihuje: vem, da ne mara zame in da zame nikoli marala ne bo!"

Marički se je storilo milo. Kako je bilo mogoče, da je ona, neznatno dekle, vzbujala toliko ljubezni?

Komarja pa je pridno rahljala:

"Zadnjič mi je poslal zate majhno darilce! Tu pri sebi ga imam! Prijatelj je pripovedoval, da je gospod skoraj jokal, ko mu je izročil darilce. Bogve, če ga bo hotela vzeti, je tarna! Drugega ničesar nočem, samo da včasih name misli in da me pogleda z lepim očesom; kadar jo srečam! Dober gospod je, Marička, in vesela ga bodi! Glej!"

Tu je stara grešnica nekje izpod obleke potegnila majhen zavitek. Ko ga je razvila, je dvignila strmečemu dekletu pred obraz svilnato ruto, ki je bila nežna kakor pajčevina v rosnem jutru in čezinčez pretkana z zlatimi in srebrnimi rožami. Marički se je zavrtelo pred očmi in poželjivo je iztegnila roko po "malem darilcu."

"Moja naj bo?" je vsa srečna zaklicala.

(Dalje prihodnjič)

odločno odbil naskočil Ivana, ki je z veliko ročnostjo sprejel žogo ob mreži in jo vrnil Hugonu, ki zbog velike naglice zopet ni utegnil sprejeti napada in ga odbiti.

"Thirty-love!" vikne Karla—bitka se nadaljuje, lica jim rdejo, vsaka misica se poglobi, vitke postave se klanjajo in pripogibajo, predzorni skoki na levo in desno, nazaj in naprej...

"Games-love!" zadoni zadnjič, raketi se povesijo, bitka se je končala s porazom bratov.

Hugo je slabe volje, prosoče se ozre na klopico proti mami. Polkovnica je razumela njegove žalostne oči in velela Karli, naj igrajo laže, počasneje. Hugonček ne more vztrajati.

Ivan in Karla sta se priklonila mami in naznanila, da jo hočeta slušati.

"Nalašč nič ne narediva!"

"Prav imate, naj ima Hugo veselje."

Zopet se je razvila bitka. Hugo je delal, da se mu je znojilo čelo. Vsako žogo je srečno sprejel z raketom in kmalu se je glasil zmagovalni njegov klic:

"Games-games..."

Igrali so dalje. Ivan je bil čezdalje bolj otrok. Za žogami je skakal, pobiral jih in podajal Karli v roke. In kadar se je doteknil njenega prsta, je prišlo iz njega vanj, kakor oni večer pri sonati iz Karlinih prstov v strune: vztrepetal je, da je vselej hitro odmeknil roko, ker se je bal, da ne bi vzdržal, da ne bi omahnil kot omotičen in bi mu ne padel raket iz roke.

Polkovnica je ukazala odmor.

Ivan se je vzpel po bregu in začel trgati encijane, ciklamne in drugo cvetje. Vedno više je plezal in zašel v gosto smrečje. Tam je sedel na parobek in zlagal cvetje v šopek. Vsakemu cvetu posebej bi govoril, v vsako čašico se mu je skrila tiha misel, vsakega peclja se je držala ljubezen.

(Dalje, prihodnjič)

Razni mali oglasi

Secure your future now! We have a position open for experienced PRESSER & BUSHELMAN

Salary and commission. Pleasant conditions. \$50 or more.

SAKALS CLEANERS & TAILORS 5522 S. Damen - REP. 9704

DELICATESSEN MAN Experienced

Excellent salary Good working conditions - Meals

ASHKENAZ 1432 W. Morse Ave. - Hollywood 5392

HOUSEMAN For fraternity—Good transportation; hours at your own discretion; noon meals.

709 S. ASHLAND Haymarket 9145

WOMEN—White We will train you in light factory work; permanent; excellent working conditions; 45 hour week; starting wage 55c hr. NU-DEAL PAPER BOX CO., 2509 W. Cermak Rd.

Experienced BEEF & PORK BUTCHERS Good pay - Steady work

Apply KERBER PACKING CO. South State St., Elgin, Ill. Austin 4644

PIPE LINE SERVICE CORP. Needs at once

20 HUSKY MEN For Factory Work

STEADY WORK - GOOD PAY - 48 HOUR WEEK GOOD OPPORTUNITY FOR STEADY RELIABLE MEN

Apply EMPLOYMENT OFFICE Bensonville Road. Near Mannheim Road - Franklin Park, Illinois

MEN—ALL-AROUND WORKERS SECURE YOUR FUTURE WITH THIS ORGANIZATION

We are in need immediately for MEN for all kinds of work in our shop

STEADY WORK - GOOD WORKING CONDITIONS AND PAY CHICAGO CURTAIN STRETCHER CO.

1125 WEST 37th STREET

MEN and EX-VETERANS WE NEED EXPERIENCED

Tool and Die Makers • Light Assembly Work Material Handlers and Punch Press Operators

TOP SALARY SOME OVERTIME

APPLY TODAY 3100 WEST CARROLL

Razni mali oglasi

GRINDERS and POLISHERS Beginners and Experienced Starting Rate 85c per hr. Plenty overtime - Paid vacations ALLOY CRAFTS CO. 4429 Courtland St.

SLOVENE WOMEN You are needed at once for light factory work. 65c per hr. A. J. MACHINERY CO. 117 W. Harrison St. - Wabash 5003

COMBINATION BODY AND FENDER MAN Steady work - Good pay KRONONS CADILLAC SERVICE

4306 Elston Avenue

MAIDS For North Side furnished apartments, one for full time, one for part time. Pleasant working conditions, top salary. See Mrs. Broxham, 6822 Ashland or call Sheldrake 2734.

POLISHERS and BUFFERS JOB SHOP EXPERIENCE \$1.25 per hr.

Day work and also piece work KEYSTONE PLATING WORKS 4329 W. Kinzie St. - Col. 4329

MEN for Bag factory. Experience not necessary. Good pay. 53-hour week. Time and 1/2 over 40 hours. Steady work—WESTERN BURLAP & BAG CO., 1101 W. 38th St. (1 block west of Morgan St.)

WAITRESSES Uniforms - Tips - Meals - Top wages. Good working conditions - Good hours. See Miss Carlson in afternoon. 162 East Ontario.

HOTEL EASTGATE HOUSEKEEPER

To work in "Beautiful River Forest Residence." Pleasant working conditions. 2 children. Have own room and bath. Phone office week days 9 to 5 p. m. DELAWARE 8300

GIRLS Beginners

STENOGRAPHERS COMPTOMETER OPERATORS

Salary and Bonus Excellent Post-War Opportunities

Hibbard-Bartlett-Spencer Co. 18 So. Michigan Avenue Mrs. Freebury—Fifth Floor

BOYS 16 to 25 Years Old

STOCK COUNTERS To Work in Warehouse

SALARY and BONUS Excellent Post-War Opportunities

Hibbard-Bartlett-Spencer Co. 18 So. Michigan Avenue Mrs. Freebury—Fifth Floor

STRAW OPERATORS izkušene na "saturn" kitah

Najboljše delavne okoliščine

NAJBOLJŠE CENE DOLGA SEZONA STALNO

Brezplačno življensko zavarovanje in bolniška podpora

Hospitalization OGLASITE SE TAKOJ!

LEPMAN BROS. CO. Harrison and Marshfield

SEWLEY 3830

Razni mali oglasi

BRICKLAYERS 6 mos.—Steady job—Inside and outside work. LUNDSBERG CO. at Benjamin Electric Co., Desplaines, Ill.—or phone Longbeach 6667—Chicago

OPERATORS Experienced only. Ladies' blouses, slacks, suits, housecoats. Top pay. Steady work. Time and half Saturday year round. ROTHLEY, Inc., 307 W. Van Buren.

WE NEED DAIRY MEN Pantry men - Barn men - House Brooms - Gardeners

Apply HAWTHORNE FARM Libertyville, Ill. - Libertyville 25

BUILDING LABORERS Union FREEVOL-SMEDBERG & CO.

901 S. Kilpatrick Ave. or 5807 W. Chicago Ave.

Hotelske služkinje in čistilke

STALNO DELO DOBRE DELOVNE OKOLIŠČINE

"Full" ali "part time," kakor želite. \$92.00 na mesec. Oglasite se

EDGEWATER BEACH HOTEL v uposlovalnem uradu

5357 Sheridan Road

AMERICAN COLORTYPE CO. Permanent Positions

Good Wages WOMEN BINDERY GIRLS

TABEL WORKERS Apply

1151 W. Roscoe 1257 Fullerton

OLD ESTABLISHED FIRM Needs EXPERIENCED

Plastic Mold Makers Punch Press Operators

PERMANENT Oglasite se pri

SHERIDAN ELECTRONIC 2850 So. Michigan Avenue

Old established firm needs

Girls and Women SOLDERERS - WIRERS

MUST HAVE EXPERIENCE Permanent position

Good pay Oglasite se

SHERIDAN ELECTRONIC 2850 So. Michigan Avenue

Secure your future with an old established company

WE HAVE SEVERAL OPENINGS FOR

DESIGNERS, ENGINEERS

MACHINE DESIGNERS

TOOL DESIGNERS

DRAFTSMEN

LAYOUT MEN

Salary commensurate with ability Excellent working conditions

Many company benefits Write, give age and experience to:

GENERAL MANAGER MR. BILLINGHAM OR PERSONNEL DIRECTOR MR. MARKE

W. F. & JOHN BARNES CORP.

301 S. Water St. - Rockford, Ill.

Črtice in povesti

Spisal F. S. Finigar

(Nadaljevanje)

Ivan je videl danes prvič Karlo v sportni obleki. Na belo čepico in na svetlo bluzo je lila rožna luč skozi solnčnik. Ker je bilo krilo krajše, se mu je zdela Karla kakor otrok. Najrajši bi bil videl, ko bi zbežala v visoko travo, ki bi ji segala skoro do pasa, da bi ondi gledala iz nje kakor roža. On bi pa pohitel za njo in bi jo lovil kakor Rožica metulje. Ivan sam ni vedel, odkod je to prišlo; ali zavedal se je, da bi ob njeni strani lahko govoril cele ure, da si zgovornost ni bila njegova lastnost. Ob njej bi bil lahko otročji. Če bi Karla utrgala kresnico in ji odrhala listič za lističem ter izpraševala ta cvetni orakel, utrgal bi Ivan cvetko na drugi strani ceste in bi ji pulil včeneč ter ponavljal Karline besede. Če bi Karla sedla na mehko travo, glavo naslonila na roko in se zamislila, tedaj bi sedel on prav tako na mah, si podprl glavo in se zamislil. Če bi ona pisala s solnčnikom po pesku, pisal bi tudi on s palico nerazumljiva znamenja.

Odkar mu je oni večer segla v roko, od tedaj je vstalo v njegovi duši nekaj, kar mu je bilo tako znano, kakor bi prijatelj zagledal prijatelja po dolgih letih. Vedel je čisto dobro, da je to že davno iskal. Poznal je

tisto dušo, ki mu mora seči v roke in mu reče: Ti me razumeš, samo ti—

In po sonati tisti večer je stopila predenj, pogledala ga je ter izpregovorila besede, katere je že davno natanko vedel. In v tistem trenutku mu je bila Karla znanka, prijateljica. Kakor bi po desetih letih v tujem mestu srečal prijatelja, ga potrepal po rami in mu rekel veselo: Ti si! Kako dolgo sem želel po tebi!

Karla je bila mlada, rasla je kakor roža v cvetličnjaku. Njeno srce je bilo vse polno sanj. Hrepenelo je ven. Videlo je od daleč, kako se zunaj upogibljeje veje, kako žvižga vihar in kako tuli. Pri oknu je slonela na večer in prislušala hrupu, ki se je valil po ulicah pod njo. Ljudje so hiteli, po dva in dva, tudi po več skupaj in nekateri posamez sredi ceste. In Karla bi bila rada šla med te ljudi, rada bi se vmešala v ta vrtnec in bi hitela z drugimi. Kam?—Naprej—kakor drugi—naprej, saj jo vleče in žene nekam daleč, do srca, katerega gorkoto čuti in skrivnostno sluti njegovo ljubezensko utripanje. Zdelo se ji je, da vidi pri nočni luči na ulici čudne obraze. Njih čelo je mrklo, na licih imajo brazde, iz ustnic je kri izsesana.

"Play!" se je oglašila Karla. Tedaj je že frčala žoga čez mrežo pred noge bratcu Hugonu, ki se je ustrašil, da niti zamahnil ni z raketom.

"Fifteen-love!" je zaklicala Karla in v boj je letela druga bombica. Toda Leo je bil spretnejši. Sprejel je naskok in ga

Zakaj so taki? Ali so bolni? Karla se je pogledala v zrcalo, nagrbčila je čelo—pa ni šlo—ni se dalo. Vse gladko in mehko na licih kakor žamet, in ustnice tako rdeče—Bog ve, odkod prihajajo ti ljudje, tako trudni in upognjeni? Karla bi stopila na ulico in bi jih prosila, naj jo peljejo tudi tja, kjer so bili, naj še njej potemni čelo, ki je tako otroško, in naj zbledi njene ustnice, ki so tako napete in rdeče kakor deteta.

Ali Karla je ostala za oknom, legla je, zamižala in potegnila odejo čez glavo. Telo je zaspalo, njena duša je pa bedela in slutila, da sreča kmalu nepoznanega znanca, ki jo prime za roko in ji pogleda naravnost v srce.